

Nr 3 B.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1921 kl. 4 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1922 tredje huvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet.

(1:a avd.)

A. Sveriges representation i utlandet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1922 (nr 2) har Kungl. Maj:t, i avseende å tredje huvudtiteln, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen (punkt 1) att å tilläggsstat för år 1922 till uppehållande av beskickning i Riga och Reval anvisa ett förslagsanslag, högst, 19,500 kronor.

*Beskickning
i Riga och
Reval.*

[1.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 1 och 2 av återopade stadsrådsprotokollet samt till sid. 10—14 av det vid statsverkspropositionen fogade stadsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden.

Under återopande av vad utskottet under punkt 4:o) av sitt utlåtande nr 3 A anfört, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke må av riksdagen bifallas.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att till förhöjning av arvoden åt militär- och marinattachéer å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

*Förhöjning
av arvoden
åt militär-
och marin-
attachéer.*

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 2—5 av återopade statsrådsprotokollet.

[2.]

Det ordinarie anslaget till militär- och marinattachéer, som av 1921 års riksdag höjdes från 28,000 kronor till 40,000 kronor, är avsett för

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 6 saml. 3 häft. (Nr 3 A—3 B.)

beredande åt nämnda befattningshavare av särskilda arvoden utöver de ordinarie avlöningsförmåner, som de uppbära från anslag under fjärde huvudtiteln.

I samband med beslutet om anslagsförhöjningen, vilket innebar en sänkning av det utav Kungl. Maj:t äskade beloppet, uttalade riksdagen, att, om så prövades oundgängligen nödvändigt, vid sidan av det ordinarie anslaget tillsvidare, liksom under de senare åren skett, erforderliga belopp borde beviljas å tilläggsstat.

Departementschefen har nu meddelat, att i utrikesdepartementet verkställda beräkningar givit vid handen, att för ernående av löneförmåner, som skulle stå i rimligt förhållande till nuvarande prisläge å vederbörande orter och till de levnadskostnader, som befattningshavare i militär- och marinattachéers ställning måste vidkännas, skulle erfordras ett anslag å 1922 års tilläggsstat av 30,000 kronor.

Det syntes departementschefen lämpligt, att anslaget erhöles reservationsanslags natur och förutsattes härvid, att något äskande av medel för fyllnadsarvoden under första halvåret 1923 icke skulle ifrågakomma.

Utskottets
yttrande.

Med hänsyn till det sjunkande prisläget har utskottet ansett, att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget bör kunna nedsättas till 15,000 kronor. Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till *förhöjning av arvoden åt militär- och marinattachéer* å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 15,000 kronor.

Ersättningar för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen m. m.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till ersättningar för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen m. m. å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 5 av åberopade statsrådsprotokollet.

[3.]

Å 1921 års tilläggsstat beviljades ett förslagsanslag av 30,000 kronor till ersättningar för kursförluster åt befattningshavare inom den yttre representationen.

Kungl. Maj:t har nu för innevarande år äskat anslag till ändamålet med enahanda belopp.

Med hänsyn till den svenska valutans ställning synes något anslag för ifrågavarande ändamål icke vidare behöva beviljas. Skulle i något

enstaka fall fyllnad i vederbörandes avlöning av nu ifrågavarande anledning visa sig erforderlig, lärer Kungl. Maj:t hava möjlighet att genom anlåtande av anslaget till extra ortstillägg åt personal i utrikesrepresentationen bereda dylik lönefyllnad.

Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke må av riksdagen bifallas.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till ersättning åt envoyén A. F. Wallenberg för ökade kanslikostnader vid beskickningen i Washington under år 1921 å tilläggsstat för 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 14,000 kronor.

*Ersättning
åt envoyén
A. F. Wal-
lenberg för
ökade kansli-
kostnader
vid beskick-
ningen i
Washington
under år
1921.*

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 6 och 7 av åberopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har framhållit, att de löneförmåner, som för år 1921 utgått till sändebudet i Washington, icke tillnärmelsevis svarat mot de med befattningen förenade utgifter. Sedan av sändebudet, envoyén Wallenberg, gjorts framställning om gottgörelse för de utgifter utöver de normala, som kanslilokalernas inrymmande i en av honom inköpt fastighet medfört, har departementschefen föreslagit, att ifrågavarande merutgifter för tiden 1 maj—31 december 1921, eller 3,600 dollars, skulle gäldas av statsmedel.

[4.]

Då utskottet anser, att envoyén Wallenberg bör beredas ersättning för berörda merkostnad, motsvarande i svenskt mynt 14,000 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till ersättning åt envoyén A. F. Wallenberg för ökade kanslikostnader vid beskickningen i Washington under år 1921 å tilläggsstat för 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 14,000 kronor.

B. Internationella byråer m. m.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att å tilläggsstat för år 1922 till bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund för år 1922 anvisa ett förlagsanslag av 515,000 kronor.

*Sveriges an-
del i kostna-
derna för
Nationernas
förbund.*

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 7—10 av åberopade statsrådsprotokollet.

[5.]

Till bestridande av Sveriges andel i kostnader för Nationernas förbund anvisade 1921 års riksdag, efter därom av Kungl. Maj:t gjord framställning, å tilläggsstat för samma år ett förslagsanslag, högst, av 657,000 kronor.

Enligt vad departementschefen upplyst, skulle Sveriges andel i kostnaderna för ifrågavarande förbund under år 1922 uppgå till 606,801 guldfrancs eller 117,084:18 dollars, i vilket mynt beloppet skall erläggas. Departementschefen har med utgångspunkt från en dollarkurs å 4:40 angivit Sveriges andel i berörda kostnader till i runt tal 515,000 kronor.

Utskottet har, med hänsyn till att kursen å dollar numera noteras väsentligt lägre än vad av departementschefen beräknats, ansett, att det av Kungl. Maj:t äskade beloppet bör kunna nedsättas med i runt tal 75,000 kronor till 440,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till *bestridande av Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund för år 1922* å tilläggsstat för samma år anvisa ett förslagsanslag av 440,000 kronor.

Kostnader för Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling. 6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att å tilläggsstat för år 1922 till bestridande av kostnaderna för Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling i Genève år 1922 anvisa ett reservationsanslag av 60,000 kronor. Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 10 och 11 av åberopade statsrådsprotokollet.

[6.]

Departementschefen har meddelat, att den ersättning, som utgått till Sveriges representanter vid Nationernas förbunds delegeradeförsamling i Genève hittills bestritts från kommittéanslaget. Då kostnader för dylik ersättning återkomme varje år, har departementschefen ansett, att för ändamålet borde anvisas ett särskilt anslag av reservationsanslags natur, till ett belopp av 60,000 kronor, motsvarande medeltalet av kostnaderna för åren 1920 och 1921.

Utskottets yttrande.

Med hänsyn till att ifrågavarande kostnader, som för år 1920 utgjorde kronor 72,253:14, för år 1921 sjunkit till kronor 51,738:26, anser utskottet, att det av Kungl. Maj:t äskade anslaget bör kunna nedsättas till 50,000 kronor. Utskottet har vidare icke funnit tillräckliga skäl för anslagets upptagande såsom reservationsanslag föreligga, utan torde detsamma böra uppföras såsom förslagsanslag, högst, vilket jämväl

synes riktigast med hänsyn till att anslaget avser att täcka allenast utgifterna under visst år.

På grund härav får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *bestridande av kostnaderna för Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling i Genève år 1922* å tilläggsstat för samma år anvisa ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

7:o) I fråga om Kungl. Maj:ts framställning beträffande bidrag till Svenska Röda korsets utländska hjälpverksamhet (punkt 7) har riksdagen redan fattat beslut, varom utskottet velat härigenom

Svenska Röda Korsets hjälpverksamhet i utlandet.

erinra.

[7.]

C. Diverse.

8:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning om anslag till täckande av kostnader för dyrtidstillägg under år 1922 åt befattningshavare i statens tjänst tillhörande utrikesdepartementet samt beskickningar och konsulat (punkt 8) kommer utskottet att framledes under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

[8.]

anmäla.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att till förvärv av ett svenskt beskickningshus i Tokio och till erforderliga reparationer m. m. å tilläggsstat för 1922 anvisa ett reservationsanslag å 250,000 kronor.

Förvärv av beskickningshus i Tokio.

[9.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 13—16 av åberopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har, bl. a., anfört, att det länge tett sig såsom ett angeläget önskemål att för Sveriges beskickning i Tokio förvärva egen fastighet.

Kungl. Maj:ts förslag.

I detta hänseende hade svenska ministern i nämnda stad framhållit, vilka svårigheter den ringa tillgången i Tokio på s. k. europé-hus fört med sig för de beskickningar — däribland Sveriges — som ej hade

egna beskickningshus. För var dag som ginge och för varje ny beskickning, som därstädes upprättades, bleve läget svårare. Sveriges beskickning i Tokio hade sålunda befunnit sig på flyttande fot fem gånger sedan mars 1920.

Kostnaderna för förvärvandet av den nu av Kungl. Maj:t till inköp föreslagna fastigheten belöpa sig till 90,000 yen eller med beräkning av en kurs å yen av omkring 2 kronor i svenskt mynt till ungefär 180,000 kronor. Härtill komma kostnader för nödiga reparationer samt för införande av värme- och rörledningar m. m. till ett belopp i svenskt mynt av omkring 57,000 kronor. Av fastighetsförvärvet komma att jämväl förorsakas årliga kostnader för avgift för nyttjanderätten till tomten, vilken såsom tillhörande en adlig domän av fideikommissnatur icke får försäljas. Totalkostnaderna för fastighetsförvärvet och de nödiga reparationerna belöpa sig till ungefär 119,000 yen. Med hänsyn till möjligheten av kursförluster och oförutsedda utgifter har departementschefen ansett, att för ändamålet borde enligt departementschefens mening beräknas ett anslag av 250,000 kronor.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om inköp av det ifrågasatta beskickningshuset. Dock synes på grund av numera gällande kurs å yen en begränsning av anslagsbeloppet till 240,000 kronor kunna ske.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må *till förvärv av ett svenskt beskickningshus i Tokio* och till erforderliga reparationer m. m. å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett reservationsanslag å 240,000 kronor.

*Ersättningar
till framlid-
ne envoyén
P. H. E.
Bränd-
ströms ar-
vingar och
likaledes
framlidne
generalkon-
suln C. A.
Askers änka
för mistning
av bohag.*

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att till ersättningar med 15,000 kronor till framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och med 5,000 kronor till likaledes framlidne generalkonsuln C. A. Askers änka för mistning av bohag anvisa å tilläggsstat för år 1922 ett förslagsanslag, högst, å 20,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer å sid. 16 och 17 av åberopade statsrådsprotokollet.

Å tilläggsstat för år 1921 anvisades till gottgörelse åt f. d. envoyén Brändström och generalkonsul Askers änka för vissa genom mistningen av deras bohag förorsakade utgifter ett anslag av 12,500 kronor. Vid

[10.]

beviljande av detta anslag framhöll riksdagen önskvärdheten av att en undersökning, huruvida respektive ägodelar ännu funnes i behåll i Ryssland snarast möjligt verkställdes, samt att i händelse så ej skulle vara fallet, en definitiv reglering av berörda ersättningsanspråk borde åvägbringas.

Departementschefen har meddelat, att man under det förflutna året sökt erhålla säkra upplysningar rörande förefintligheten av ifrågavarande egendom liksom även att återförskaffa densamma, men att något resultat ej ernåtts. Dessa strävanden komme givetvis att ytterligare fortsättas, och innan dessa kröntes med framgång, syntes en definitiv reglering av ovanberörda ersättningsanspråk ej kunna komma till stånd. Det syntes därför vara skäligt, att såväl envoyén Brändströms arvingar, som ock generalkonsul Askers änka för år 1922 erhöle viss ersättning för mistningen av kapitalvärdet av den egendom, som de för närvarande vore förlustiga, och ansåge departementschefen i sådant hänseende skäligt att föreslå såsom ersättning för envoyén Brändströms arvingar 15,000 kronor och för änkefru Asker 5,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *ersättningar med 15,000 kronor till framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och med 5,000 kronor till likaledes framlidne generalkonsuln C. A. Askers änka för mistning av bohag å tilläggsstat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 20,000 kronor.*

Stockholm den 24 februari 1922.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 3 A.

Verkliga utgifter.

III. Tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet.

		Extra anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Sveriges representation i utlandet.			
1	Höjning av arvoden åt militär- och marinattachéer, <i>reservationsanslag</i>	15,000	
2	Ersättning åt envoyén A. F. Wallenberg för ökade kanslikostnader vid beskickningen i Washington under år 1921, <i>förslagsanslag</i> , högst	14,000	29,000
B. Internationella byråer m. m.			
1	Sveriges andel i kostnaderna för Nationernas förbund, <i>förslagsanslag</i>	440,000	
2	Sveriges representanters deltagande i Nationernas förbunds delegeradeförsamling i Genève, <i>förslagsanslag</i> , högst	50,000	
3	Bidrag till svenska röda korsets hjälpverksamhet i utlandet, särskilt i de av hungersnöd drabbade distrikten av Ryssland, <i>förslagsanslag</i> , högst	* 1,000,000	1,490,000
C. Diverse.			
1	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i> ..	** 950,000	
2	Förvärv av ett svenskt beskickningshus i Tokio m. m., <i>reservationsanslag</i>	240,000	
3	Ersättningar till framlidne envoyén P. H. E. Brändströms arvingar och framlidne generalkonsuln C. A. Askers änka för mistning av bohag, <i>förslagsanslag</i> , högst	20,000	1,210,000
Summa			2,729,000

* Beloppet redan beviljat av riksdagen.

** Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöver utlåtande framdeles kommer att avgivas.